

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoP/8/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5321203184
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5321203184.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Márie Kašíkovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a JUDr. Jany Kotrčovej, vo veci navrhovateľov - starých rodičov: 1/ T. X., rod. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. X, XXX XX X., 2/ Ing. T. X., rod. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. X, XXX XX X., obaja právne zastúpení: JUDr. Anna Besedičová, advokátka, so sídlom J. X, XXX XX N. L. J., za účasti maloletých detí: 1/ H. V., nar. XX.XX.XXXX, 2/ L. V., nar. XX.XX.XXXX, 3/ Q. V., nar. XX.XX.XXXX, všetci bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, IČO: 37 905 546, so sídlom 022 01 Čadca, Matičné námestie 1617, deti rodičov - matka: Ing. art. K. V., rod. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. X. XXX, XXX XX U. X., otec: JUDr. L. V., rod. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. S. X, XXX XX X., obaja právne zastúpení: Advokátska kancelária JUDr. Peter Strapáč, PhD., s.r.o., so sídlom Ul. 17. novembra 3215, 022 01 Čadca, o určenie styku maloletých detí so starými rodičmi, na odvolanie navrhovateľov proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 5P/79/2021-131 zo dňa 17. októbra 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že návrh navrhovateľov z a m i e t a .

Účastníci konania n e m a j ú právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vyslovil, že stará matka T. X. a Ing. T. X., sú oprávnení stretávať sa s maloletými deťmi H. V., L. V. a Q. V. po vzájomnej dohode s rodičmi Ing. art. K. V. a JUDr. L. V.. Vyslovil, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

2. Vychádzal zo zistenia, že bolo nesporným, že navrhovateľka v rade 1/ je príbuznou, a to starou matkou maloletých detí a navrhovateľ Ing. X. je blízkou osobou podľa § 116 Občianskeho zákonníka, keď otec maloletých detí L. V. od svojich 6 rokov až do 29 rokov žil v spoločnej domácnosti a bol vychovávaný matkou a jej druhým manželom Ing. T. X.. Až neskôr sa vzťah biologického otca a syna obnovil. Navrhovateľ v rade 2/ otca detí považuje za svojho syna, keďže ho vychoval. V priebehu konania sa už otec maloletých detí vyjadroval o svojom otčimovi ako o ockovi a v záverečnej reči uviedol, že urobí všetko pre to, aby si upravil vzťahy s matkou, aby jeho otčim mohol vidieť jeho deti.

3. Základným kritériom je najlepší záujem maloletého dieťaťa, čo potvrdzuje aj dôvodová správa Rady Európy k Dohovoru o styku s deťmi. V predmetnej správe sa uvádza, že pokiaľ styk maloletého dieťaťa so širšími príbuznými vedie k rodinnému napätiu, nemusí byť takýto styk v najlepšom záujme dieťaťa. Rodičia v priebehu konania neustále poukazovali na to, že príčinou všetkých konfliktov je práve navrhovateľka v rade 1/ a nie nevesta, resp. jej syn, pretože všetci sa musia podrobiť jej diktátu, ako stará matka navrhuje a keď to tak nie je, je zle. Naopak, podľa vyjadrenia navrhovateľov rodičia detí

nesúhlasia, aby sa stretávali s maloletými deťmi len z dôvodu vytrestania starých rodičov alebo osobnej pomsty, keďže ďalším starým rodičom umožňujú styk s deťmi kedykoľvek a bez obmedzení. Rodinné napätie uvádzané v predbežnom právnom názore súdu je podľa nich ničím nepodložené, len v rovine úvah a špekulácii vyjadrených právnym zástupcom rodičov. Dospel však k názoru, že sa stotožňuje s vyjadreniami rodičov, nakoľko tak vyeskalované vyostrené rodinné vzťahy, vzájomné antipatie vedúce až do nevraživosti medzi oboma stranami, má málokedy preukázané aj v iných konaniach. Potvrdila to i kolízna opatrovníčka, ktorá uviedla, že ako na pojednávaní, tak aj na informačnom stretnutí boli účastníci svedkami neustálych konfliktov, hádok, výčitiek, ktorých sa v žiadnom prípade nemôžu zúčastňovať maloleté deti. Rovnako bolo odročené aj pojednávanie za účelom pokusu o dohodu, avšak vzťahy medzi starou matkou a rodičmi sa ešte viac vyhrtili, čo vyplývalo aj z predloženej e-mailovej komunikácie, kde predmetom riešenia vzťahov boli aj majetkové vzťahy. Uskutočnilo sa iba jedno stretnutie 28.08.2022, kde rodičia maloletých detí podľa tvrdení navrhovateľky 1/ vytvárali nepríjemnú atmosféru, matka maloletých detí povedala starej matke „zmiznite“, otec jej povedal „zdochni už“. Rodičia teda neprejavili žiaden dobrovoľný záujem na zlepšení vzťahov a z toho dôvodu navrhovatelia trvali, aby súd vo veci meritórne rozhodol. V dôvodovej správe k Dohovoru o styku sa uvádza, že právo na styk svedčiace ďalším príbuzným dieťaťa nie je na rovnakej úrovni ako právo na styk svedčiace rodičom. Súd by mal za normálnych okolností vziať do úvahy aj názory rodičov dieťaťa. Navrhovateľke 1/ nikto nepopiera jej právo na styk s vnukmi, avšak absencia súhlasu rodičov nesmie byť bez ďalšieho nahradená súdnym rozhodnutím, nakoľko jedným zo základných východísk pre stanovenie rozsahu styku je, že styk iných príbuzných má byť užší než styk rodičov, pokiaľ iné rozhodnutie vo veci neodôvodňuje mimoriadne dôležité dôvody. Úprava styku s blízkymi osobami je obmedzením rodičovských práv, ktoré súd môže vysloviť len z dôležitých dôvodov. Rodičia vzhľadom na veľmi zlé vzťahy s navrhovateľkou nesúhlasili so stretávaním, ktoré spôsobuje napätie nielen u nich, ale aj u samotných maloletých detí, čo nie je v ich prospech, keďže ešte ani jedno zo stretnutí nedopadlo dobre. Otec nesúhlasil, aby sa stretávala stará matka s deťmi len s ním bez jeho manželky. Deti nemajú vytvorený silný citový vzťah so starou mamou, ktorá aj keď sa ho snaží najmä s dvoma staršími deťmi vytvoriť, vždy príde ku konfliktu s rodičmi. Vzhľadom na vek detí a názor rodičov, ktorí nechcú, aby deti prespávali u starých rodičov, nie je v záujme maloletých detí upravovať styk tak, ako to požadujú navrhovatelia. Starí rodičia nepoznajú denný režim maloletých detí a iné je s nimi pohrať sa na chvíľu s hračkami, ísť na prechádzku a podobne, ako sa im venovať celú sobotu a nedeľu, keďže s tým absolútne nesúhlasia ich rodičia, a tým by bol aj neprimerane obmedzený čas rodičov na starostlivosť o deti. Aj keď deti navštevujú materskú školu, ide u nich už o zabehnutý režim, kým v prípade stráveného jedného víkendu v mesiaci v prítomnosti starých rodičov bez prítomnosti samotných rodičov by v prospech maloletých detí nebolo. Stará matka nemala záujem o styk s deťmi okolo 3 hodín. Z uvedených dôvodov rozhodol, že starí rodičia sú oprávnení stretávať sa s maloletými deťmi, ale len po vzájomnej dohode s rodičmi, inak by návrh zamietol. Vzhľadom na vek maloletých detí aj ich režim nie je možné striktno stanoviť čas a deň, resp. dni, kedy sa budú musieť stretnúť so starými rodičmi. Jediným východiskovým riešením v tomto konaní je začať si budovať dobré vzťahy medzi rodičmi a navrhovateľmi, vyhľadať odbornú pomoc, ktorú účastníci už aj vyhľadali, avšak zatiaľ bezvýsledne. Rodičia, ako aj stará matka maloletých detí, sa navzájom obviňujú zo zlých rodinných vzťahov, avšak stará matka si musí uvedomiť, že rodičia majú rozhodujúcu úlohu vo výchove maloletých detí a proti ich zhodnému zamietavému stanovisku by súd autoritatívne mohol rozhodnúť len skutočne za výnimočných okolností prípadu. Stará matka sa cíti byť ukrivdená, že ju každý obviňuje, že ona je príčinou tých zlých komplikovaných vzťahov so svojim synom a nevestou, ale je pravda, že rodičia maloletých detí majú s inými príbuznými, t. j. so starou matkou zo strany matky, biologických otcom otca maloletých detí, ako aj so samotným navrhovateľom v rade 2/ dobré vzťahy a skutočne vyostrené sú len s navrhovateľkou v rade 2/ (pozn. odvolacieho súdu - správne malo znieť navrhovateľkou v rade 1/).

4. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj CMP).

5. V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku podali odvolanie navrhovatelia. Majú za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a toto rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Napriek tomu, že sa odvoláva na Zákon o rodine a na Dohovor o právach dieťaťa, rozsudok a jeho odôvodnenie nie je s uvedenými prameňmi práva súladný a čo je najvýznamnejšie, nie je v súlade s najlepším záujmom maloletých detí. Súd konal jednostranne a nie nezaujato, keď postupoval od prvej prejudikácie budúceho rozhodnutia na pojednávaní 04.08.2022, kedy ešte bez vykonaného dokazovania označil návrh navrhovateľov za nedôvodný vzhľadom na nesúhlas rodičov, čo by viedlo k rodinnému napätiu, deti toho času nemajú vytvorený vzťah so starou matkou, p. X. nie je ani príbuzný ani blízkou osobou, neprimerane by bol

obmedzený čas rodičov na starostlivosť o deti, vzhľadom na vek detí nie je v ich záujme stretávať sa u starej mamy v X., taktiež vzhľadom na negatívny vzťah starej matky a nevesty by sa stará matka hypoteticky mohla o nej negatívne vyjadrovať, čo by nemuselo prispieť k zdravému psychickému vývinu detí a tieto dôvody preniesol do rozsudku vo veci samej. Bolo preukázané, že navrhovatelia už od narodenia prvého vnuka H. až do podania žaloby sa neúspešne domáhali stretnutí so svojimi vnukmi H., L. a Q.. Navrhovatelia tak činili telefonicky, SMS správami, písomným návrhom dohody zo dňa 28.04.2021, keďže osobné stretnutia sa nerealizovali a po vyčerpaní všetkých možností zvolili podanie tohto návrhu. Bolo preukázané, že navrhovatelia sú bezúhonní, majetkovo primerane zabezpečení, primerane veku zdraví a spôsobilí na riadnu starostlivosť. Preukázali vážny a odôvodnený záujem na stretávaní sa s vnukmi ako starí rodičia. S rodičmi maloletých detí nebolo možné dosiahnuť žiadnu konkrétnu dohodu a boli rodičmi maloletých detí šikovaní podmienkami, termínmi, ktoré rušili, úprava a rozsah styku mali byť určené mocenským zásahom súdu. Súd mal preukázané, že konfliktná situácia medzi navrhovateľmi a rodičmi maloletých detí v dobe pred začatím súdneho konania a po celú dobu súdneho konania matka maloletých detí odmietala umožniť styk detí so starými rodičmi a eskalovala tým situáciu. Keď došlo k stretnutiu s maloletými deťmi, stará matka sa venovala výlučne hre s deťmi, čo potvrdila aj neter Ing. Mgr. J. K., prítomná na stretnutí v byte rodičov maloletých detí a preukazuje to jej čestné vyhlásenie z 11.10.2022. Súd nesprávne vyhodnotil správanie účastníkov konania, keď nevenoval pozornosť správaniu rodičov maloletých detí počas minimálnych stretnutí a prevzal tvrdenie rodičov, pričom išlo o arogantné vyjadrenie ich právneho zástupcu, že príčinou všetkých konfliktov v tejto rodine je práve navrhovateľka v rade 1/. Súd uviedol, že sa pokúsil dosiahnuť dohodu medzi účastníkmi tým, že odročil pojednávanie, a to na návrh právneho zástupcu rodičov, ktorý navrhol stretnutie s maloletými deťmi len za prítomnosti otca v dopoludňajších hodinách a na neutrálnej pôde niekde vonku, čo sám súd odobril. Stretnutie najskôr nebolo možné v kalendárnom mesiaci august, nakoľko otec detí mal pracovné povinnosti v X., potom nebolo vhodné miesto navrhnuté starou matkou, nebol vhodný čas v dopoludňajších hodinách, až keď sa deti vyspinkajú, najskôr okolo 15-tej - 16-tej hodiny s vedomosťou rodičov, že stará matka docestováva z X. alebo z rodičovského domu v O. B.. Stretnutie sa uskutočnilo 28.08.2022 spôsobom opísaným v čestnom vyhlásení netere. Súd správne nevyhodnotil dôvod na absolvovanie odbornej pomoci, ktorým boli sledované ďalšie prieťahy konaní, pričom návštevu poradne psychológa na žiadosť rodičov maloletých detí absolvovala stará matka a otec maloletých detí, nie však matka maloletých detí, ktorá si kládla požiadavky tohto druhu. Poukazujúc na e-mailovú komunikáciu účastníkov napriek upozorneniu súd nechal do úvahy správu zásadného významu, a to komunikáciu medzi matkou maloletých detí a navrhovateľom v rade 2/ z 15.03.2018, kedy na prosby vidieť vnuka H. od počiatku, práve matka maloletého odmietala stretnutia starých rodičov s vnukom mimoriadne hrubým prejavom. Pokiaľ dal súd za pravdu rodičom maloletých detí, že „príčinou všetkých konfliktov v rodine je práve navrhovateľka v rade 1/“, tak okrem prednesov samotnej navrhovateľky aj uvedené listinné dôkazy toto tvrdenie vyvracajú. Pokiaľ súd uviedol, že účastníkom poskytol priestor na mimosúdnu dohodu, na jej dosiahnutie je potrebný súhlas oboch sporových strán, pričom aj v odvolaní napadnutom rozsudku akcentoval výlučne práva a názor rodičov maloletých detí. Neobstojí ani argument, že rodičia majú s inými príbuznými, t. j. so starou matkou zo strany matky a biologickým otcom otca maloletých detí dobré vzťahy. Súd sa nepozastavil ani nad tým, že označené osoby majú ničím neobmedzenú možnosť kedykoľvek sa stretávať s maloletými vnukmi, aj biologický otec, ktorý 30 rokov o vlastného syna nejavil žiadny záujem. Z uvedeného nepochybne rezultuje, že navrhovatelia boli a sú v dehonestujúcej pozícii doprosovateľov o styk s maloletými deťmi, pričom diktát rozhodovania o tom, či vôbec, koľko razy a za akých podmienok dovoľia rodičia maloletých detí navrhovateľom sa stretnúť s vnukmi. Pre také životné situácie, v akej sú aj oni, zákonodarca vniesol do Zákona o rodine ustanovenie § 25 ods. 5 v spojení s novelou zákona č. 175/2015 Z. z. o rodine. V čl. V. Zákona o rodine sa precizuje, že záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní o všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú, je kľúčovým a hlavným hľadiskom. Súd je povinný pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa zohľadniť podmienku na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami. Odvolávajú sa na Dohovor o právach dieťaťa, ktorý je založený na štyroch základných princípoch, a to na nediskriminácii dieťaťa, najlepšom záujme dieťaťa, právo na život, prežitie a rozvoj a právo na rešpektovanie názorov dieťaťa. Úprava styku v súlade s týmto ustanovením neobmedzuje rodičovské práva, len garantuje právo dieťaťa na styk aj s blízkymi osobami (uznesenie Ústavného súdu SR II. ÚS 379/2014-12). Kolízny opatrovník nielenže nehájil najlepší záujem maloletých detí, ale svojím vyjadrením sa výslovne proti záujmu maloletých detí vyhlásením, že „nie je v záujme maloletých detí stretávať sa so starou matkou“ (nejde tu len o ňu), a preto žiadala návrh zamietnuť. Bolo konštatované, že v spise sa nenachádza správa zo šetrenia pomerov v domácnosti rodičov, hoci bola požadovaná a kolízna opatrovníčka ďalej nekonala, keď vo vopred oznámený termín návštevy v domácnosti rodičov

ich nezastihla, nezisťovala u maloletých záujem o starých rodičov. Kolízna opatrovníčka informatívne stretnutie účastníkov profesionálne nezvládla. Neviedla ich k dohode, ale pripustila škriepku. Pokiaľ by riadne overila pomery v domácnosti rodičov, prípadne v materskej škole, zistila by, že dvaja starší chlapani „chcú“ starých rodičov z X.. Najzásadnejšou zmenou, ktorú novela Zákona o rodine prináša, je výslovné uvedenie práva starých rodičov sa prostredníctvom súdu domáhať určenia styku starých rodičov s dieťaťom, a to aj v prípade detí narodených mimo manželstva, resp. manželov, ktorí spolu nežijú. Starí rodičia - navrhovatelia sa s návrhom na úpravu styku obrátili na súd, nakoľko rodičia maloletých detí ho dlhodobo bezdôvodne odmietajú, alebo znemožňujú riadny styk maloletých detí so starými rodičmi, teda aby vyhovel návrhu starých rodičov v nimi navrhnutom rozsahu raz mesačne, a to s maloletým H. a maloletým L. tak, že starí rodičia sú oprávnení stretávať sa s maloletými vnukmi každý prvý nepárny víkend v mesiaci v sobotu v čase od 9.00 hod. do nedele do 17.00 hod. a s maloletým Q. v sobotu od 8.30 hod. do 9.00 hod. a v nedeľu od 16.00 hod. do 17.00 hod., kedy si maloleté deti prevezmú a odovzdajú v stanovenom čase v byte rodičom maloletých detí, alebo aby súd tento rozsah upravil či zmenil v rámci rozhodovania súdu aj bez návrhu. Vydaným rozhodnutím súd neprispel k budovaniu vzťahu starých rodičov s vnukmi, naopak, rozhodnutie prispelo k ich pretrhnutiu, keď rodičia maloletých detí pri absencii súhlasu z ich strany neumožnili starým rodičom telefonicky zablahoželať k narodeninám vnukom - H. XX.XX.XXXX a L. XX.XX.XXXX. Výrok súdu je nevykonateľný, preto ho starí rodičia napadli týmto odvolaním a navrhujú zmeniť rozhodnutie tak, že bude vyhovené ich návrhu. V prípade, že bude napadnutý rozsudok zrušený a vrátená vec na nové konanie, navrhujú, aby odvolací súd usmernil súd prvého stupňa na určenie dní a času, počas ktorých sú starí rodičia oprávnení stretávať sa s maloletými deťmi.

6. Rodičia vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov poukazovali na skutočnosť, že navrhovatelia sa vyjadrili len k odvolaciemu dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. K odvolaciemu dôvodu, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, sa navrhovatelia nevyjadrili v adekvátnej miere. Pokiaľ navrhovatelia poukazovali, že súd konal jednostranne a nie nezaujato a postupoval od prvej prejudikácie budúceho rozhodnutia, poukázali na to, že vyslovený predbežný právny názor súdu nebol v danom štádiu konania záväzný. K tvrdeniu navrhovateľov, že právny zástupca rodičov sa mal arogantne vyjadriť, s týmto sa nestotožňujú, pretože sám súd konštatoval, že vzťahy medzi rodičmi a navrhovateľmi eskalujú do neúnosnej miery a takéto vzťahy by mohli negatívne ovplyvňovať vývoj maloletých detí. Sám konajúci súd bol svedkom konfliktov medzi účastníkmi konania a z vyjadrenia starej matky predneseného prostredníctvom jej výsluchu je zrejmé, že sledovala podaním návrhu vo veci úpravy styku s maloletými deťmi len svoje záujmy a nepozrela sa na najlepší záujem maloletých detí. Maloleté deti použila len ako nástroj na vyvolanie ďalších konfliktov medzi ňou a otcom a matkou maloletých detí s cieľom negatívne ovplyvňovať a kritizovať výchovu maloletých detí ich rodičmi. Pokiaľ sa súd snažil dosiahnuť dohodu medzi účastníkmi a z tohto dôvodu odročil pojednávanie, tak e-mailová komunikácia medzi otcom maloletých detí a starou matkou dostatočne preukazuje skutočnosť, že stará matka, hoci žiadala, aby otec navrhoval program, s jeho návrhom nesúhlasila, so svojou nástojčivou povahou len brojila proti vlastnému synovi a neveste. Súd by mal vziať pri dieťati do úvahy jeho vek, zdravotný stav, školské a mimoškolské aktivity, záujmy a krúžky dieťaťa, aby úprava styku negatívne nezasahovala do týchto povinností, ako aj záujmov, právo dieťaťa na odpočinok a voľný čas, na účasť na hre a oddychovej činnosti zodpovedajúcej jeho veku, ako aj na slobodnú účasť na kultúrnom živote a umeleckej činnosti. Dve maloleté deti navštevujú materskú školu, ktorá ich má naučiť si vytvoriť základný režim, preto si stará matka nemôže myslieť, že keď navštevuje materskú školu, budú schopné samé zvládnuť niekoľko dní s ňou bez prítomnosti rodičov. Je pre nich zarážajúce, že stará matka, hoci vychovala jedno dieťa, si tieto aspekty neuvedomuje a zneužíva ich proti nim. Súd pri navrhovateľovi/blízkej osobe by mal vziať do úvahy vzťah blízkej osoby s dieťaťom, časové a ekonomické možnosti blízkej osoby, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a bydliskom blízkej osoby a podobne. Všetky dané aspekty boli zo strany súdu vzaté do úvahy a rozhodol zákonne a predovšetkým v najlepšom záujme maloletých detí. Na záver vyjadrili svoje rozhorčenie nad podaným odvolaním, keďže chceli docieľiť styk s ich vnúčatami, avšak súdnym rozhodnutím im táto súdna ochrana poskytnutá bola prihliadnuc na to, že súd konštatoval, že vnúčatá sú útleho veku a nemajú k starým rodičom vytvorený silný citový vzťah, ktorého odopretie by im v značnej miere ublížilo v emočnej sfére. Samotné podanie odvolania len reflektuje autoritatívne správanie starej matky, ktorá sa bude brániť do toho času, kým súd nerozhodne striktné, v súlade s jej návrhom. Stará matka spoločne s otčimom majú daným rozhodnutím zaručený styk s maloletými deťmi ešte v širšej miere, ako sa oni domáhali návrhom. Majú za to, že stará matka ani za takýchto podmienok styk neuskutoční, pretože tá bude trvať na jej podmienkach a rozvrhu dňa, a zároveň bude trvať na tom,

aby sa styku nezúčastnila matka maloletých detí, čo považuje za morálny exces. Matke, ktorá sa riadne a zodpovedne stará o maloleté deti, nemôže byť odopretý čas, ktorý má a môže tráviť so svojimi deťmi len z dôvodu, že stará matka maloletých detí si neželá, aby matka trávila čas so svojimi deťmi, keď sa má uskutočniť styk maloletých detí spoločne s ich starou matkou, resp. nevlastným starým otcom. Otec maloletých detí sa snažil o urovnanie napätých vzťahov so svojou matkou, avšak jeho snahy sú odsúdené na neúspech, s prihliadnutím na jej konfliktnú, autoritatívnu a nástojčivú povahu. Navrhujú napadnutý rozsudok potvrdiť.

7. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu navrhovateľov nevyjadril.

8. Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd (§ 34 Civilného sporového poriadku - ďalej len „CSP“ v spojení s § 2 ods. 1 CMP) po zistení, že odvolanie podali včas účastníci konania proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP), po zopakovaní a doplnení dokazovania v zmysle § 68 CMP na pojednávaní pred odvolacím súdom, a to výsluchom účastníkov konania a oboznámením listinných dôkazov, preskúmal napadnuté rozhodnutie v intencióch § 65 a § 66 CMP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, že návrh navrhovateľov v celom rozsahu zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

9. Navrhovateľka T. X. pre odvolacím súdom uviedla, že sa jej nepáči, ako ju advokát neustále osočuje, avšak tieto údaje má od syna a od nevesty. Tieto tvrdenia nie sú pravdivé, nikdy taká nebola. Od posledného pojednávania sa 6 mesiacov snaží kontaktovať aj cez sms správy. Žiadala syna, aby prišiel, že je ochotná zaplatiť mu aj benzín, a aby sa porozprávali bez emócií, ako ďalej, avšak neprišiel. Posledné stretnutie bolo v auguste, odvtedy jej nebolo umožnené stretnutie a aj vtedy bola vyhodená z bytu, keď mal. H. chceli dať spať, aj keď inokedy nespáva. Iba sa opýtala, že môže prísť aj na B.. Vtedy jej nevesta povedala: "zmizni" a syn: "zdochni". Aj z tohto dôvodu nechce chodiť do bytu a pri príležitosti narodenín maloletého navrhla, že uskutoční oslavu mimo bydliska, napr. niekde v Žiline, že pôjde kúpiť aj hračky, nakoľko neviem, aké hračky potrebujú. Nemala inú možnosť a aj odvolanie podali až v posledný deň lehoty, nakoľko čakali, že sa rodičia ozvú, že sa porozprávajú. Je jej nepríjemné, že to musí riešiť súdnou cestou, že nemôže vidieť vnúčatá, hoci sa o syna 30 rokov riadne starala. Nevie, prečo jej nie je umožnené vidieť deti, ani keď sa ozve esemeskami pri príležitosti narodenín maloletých detí. Syn, keď podala odvolanie, poslal jej esemesku, že jej zabráni, aby sa stretávala s deťmi, za to, že sa odvolala. Dňa XX.XX. mala narodeniny a vtedy jej syn zavolať, že je "hyena" a maloleté deti neuvidí, na čo reagovala sms správou, ktorú vo vytlačenej forme predložila súdu. Pokiaľ bolo krajským súdom zrušené verejné vyhlásenie rozsudku a následne sa malo konať, syn jej zavolať, kde ju označil, že je "k..., pi...", a že H. musí ísť na nejaké psychologické vyšetrenie a ona si myslím, že uvedené je asi len z toho dôvodu, že H. bránia, aby sa s nimi stretával, nakoľko ich pozná, a keď ich vidí, uteká za nimi. Rodičia v stretávaní im bránia napríklad tak, že maloletý H. mal XX.X.XXXX narodeniny a chcela mu ísť zagratulovať do škôlky, s čím škôlka nemala problém, avšak potrebovali súhlas rodičov. Keď zavolať synovi, tento jej to neumožnil a neumožnil jej ani, aby si maloletého zobrala zo škôlky. Dopadlo to tak, že nakoniec za maloletým nebola vôbec, pokiaľ nebol súhlas od rodičov, škôlka jej to neumožnila. Pokiaľ chcela ísť do škôlky gratulovať maloletému H. a následne jej otec cez telefón povedal, že môže po 16 hodine prísť domov zagratulovať, tak synovi uviedla, že nemá lietadlo, aby mohla toto uskutočniť, a keď som chcela ísť do škôlky a keď jej syn ponúkol, že môžem ísť domov zagratulovať, to nebolo v ten istý deň. K narušeniu vzťahov sa vyjadrila, že pokiaľ sme žili spolu, bolo všetko v poriadku, syn vedel doma, kde majú peniaze. Potom sa začal stretávať s terajšou manželkou, ktorá ich aj navštevovala. Bolo všetko v poriadku, len keď chceli svadbu, oni mali o svojej svadbe inú predstavu, ona mala inú predstavu, avšak opomenuli, že ona má aj nejaké záväzky voči svojej rodine. Potom sa narodil mal. H. a syn jej ukázal len jednu fotku, ktorá bola taká zlá, že sa ho opýtala, že či je všetko v poriadku a syn sa na toto urazil, za to, že nehíkala. Keď sa narodil mal. H., ako každý rodič tešila sa na svoje prvé vnúča a aj preto, keď bol syn L. malý, vtedy sa rozvádzala, tak si to moc neužila. Oni ich vôbec nenavštevovali, a keď synovi povedala, prečo ich neprídu navštíviť, boli iba jedenkrát. Keď jej dovolili, že môže ísť na návštevu, bolo to len na hodinu a potom musela odísť. Vždy to bolo stanovené presne podľa ich kritérií. Na stretnutí u psychologičky boli na podnet syna, keď už k nej chodili spolu aj s K.. Je toho názoru, že to bolo zbytočné, pretože syn s nevestou už predtým u psychologičky boli a narozprávali jej svoju verziu, pričom jej už v tomto veku je nepríjemné vyvracať skutočnosti, ktoré už oni uviedli predtým psychologičke. Zbytočne zaplatila 150 eur. Psychologička im poradila, že musia urobiť hrubú čiaru a ísť ďalej, avšak L. nepochopil, že hrubá čiaru znamená to, že nesmieme sa vracieť do minulosti, ale ísť ďalej. Čiže z tohto stretnutia nebolo nič, nakoľko si syn nezobral z toho, že majú urobiť hrubú čiaru.

Nevie prečo sa syn na jej adresu hrubo vyjadruje, urobila asi zásadnú chybu, keď K. bola tehotná a bolo povedané, že malý je zle otočený, ponúkla jej, že vybaví niekoho, aby jej napríklad urobil cisársky. Myslí si, že syn sa chce pred K. prezentovať, že je silný, preto sa aj takto správa. Keď jej K. jedenkrát napísala, že ona je už jeho žena, teda chcela povedať, že ona už nie je v jeho živote. Celých päť rokov sa ponížujú iba oni, zo strany rodičov nikdy neprišiel návrh, kedy prídete, alebo kedy sa môžu stretnúť a je vyradená zo stretávania s maloletými deťmi iba jej rodina. Jej sestra nevidela Q. ani L. vôbec. Syn L. príde s rodinou navštíviť jej mamu, teda babku do B., kde majú chalupu, ale príde vtedy, keď oni nie sú doma, aby ich nevideli, ani im to neoznami. Keď aj bola s maloletými deťmi, vždy bola iba pod drobnohľadom rodičov, nikdy s nimi nebola sama.

10. Navrhovateľ T. X. pred odvolacím súdom uviedol, že je už vo veciach stratený. Je to všetko vytrhnuté z kontextov sms správ, ktoré predložili obe strany. Tridsaťpäť rokov sa navrhovateľka o syna starala. On sa začal o neho starať, keď mal približne 5 rokov. Všetko bolo v poriadku, kupovali mu motorku, auto, aj byt, aj keď nie je chvalabohu napísaný na neho. Potom sa stretol s K., tento vzťah bol výborný, stretávali sme sa aj v B., bolo to harmonické. Potom sa narodil H. a bola im predložená fotografia, ktorá bola urobená zle a i on sa zľakol. Avšak prvý problém začal s K., keď navrhovateľka radila K., že či by malému nemala dať čiapočku, alebo nejaký vitamín, proste chcela jej poradiť a všetko bolo postavené na tom, len keby K. bola trochu prístupnejšia. Nakoniec tu nastala určitá animozita, nie však jeho manželky voči synovi, ale práve naopak. Všetko bolo dobré. Boli na chalupe, obaja rodičia maloletých boli vtedy bez roboty a nič nedokázali, pritom chceli dom, štvorizbový byt alebo trojizbový byt. Už vtedy vedel, že čakajú tretie dieťa, avšak manželka to ešte nevedela. Potom bola situácia, keď sa hádali, že aký byt chcú a vtedy oznámili navrhovateľke, že čakajú tretie dieťa. Jej reakcia na túto informáciu bola preto taká, lebo na túto informáciu nebola pripravená a spýtala sa K., či nechce ísť na potrat, nechce si to dať zobrať. Avšak bol to iba výkrik nepripravenej osoby. Toto všetko to rozbehlo, že rodičia s maloletými odišli, začala celá nenávisť voči ním. Už keď sa syn vulgárne vyjadruje voči svojej matke, tak už všetko končí. Bola otázka prečo sa podpísal na návrh, keď nie je starý otec. Urobil to, pretože chcel mať klud v rodine a aj z dôvodu, že tie maloleté deti má aj pri srdci. Biologický otec, ktorý na L. kašlal celú dobu, zrazu je pán boh a má prístup ku všetkému. Tiež pochádza z troch bratov, bývali v trojizbovom byte s tromi bratmi v jednej izbe. Koľkokrát nesúhlasil s niektorými názormi so svojimi rodičmi, ale vážil si ich. V tomto období narástla taká nevráživosť, že nevie či sa to dá niekedy dohromady a či sa to dá usporiadať. Synovi povedal, že odmieta s ním komunikovať, pokiaľ si nedá do poriadku vzťahy so svojou matkou, už nebude ďalej robiť medzi nimi sudcu a nebude sa zapájať do ich komunikácie. Napriek tomu má stále záujem o vnúčatá. Odmieta chodiť na W., nakoľko je to pre neho cudzie prostredie, a keď sú na návšteve, a bolo to už aj počas návštev v X., je pozerané na nich ako na nejakých vrahov, kedy odídu, a keď podali deťom nejakú sladkosť, nebolo dobre. Navrhuje, aby stretávanie bolo vykonávané v X.. Nemá problém prísť do U. X., kde im budú odovzdané deti a ísť potom s nimi niekde na výlet alebo do parku, avšak sami, nie s pozorovateľmi, pritom poukazoval na rodičov. Alebo prípadne ich zobrať na chalupu, čo je jedna hodina cesty a takisto si myslí, že v súčasnej dobe v 21. storočí, keď majú deti narodeniny a meniny, nie je problém, aby im bol umožnený video hovor s týmito deťmi. On ešte pracuje, preto v rámci týždňa nemôže sa stretávať s deťmi. Manželka nepracuje, tá by mohla uvedené vykonať aj cez týždeň. Pokiaľ otca maloletých detí oslovil syn alebo synček, tak celý život ho takto oslovoval, nikdy to nemyslel zlomyseľne, a preto, ak sa ho to dotklo, sa mu ospravedlňuje. Podotkol, že s ním nemal nikdy konflikt a jemu nikdy ani návštevy neboli odopierané, avšak odmieta tieto návštevy vykonávať bez svojej manželky.

11. Otec maloletých detí na začiatku upozornil, že pokiaľ tu bolo hovorené o kilometroch, tak X. je z W., zo U. X., vzdialená 230 km, cesta trvá 2 hod. 20 minút. B. sú 180 km a neverí tomu, že sa cesta urobí za jednu hodinu. Je pravda, že 30 rokov sa o neho navrhovateľa starali, všetko bolo v poriadku, bol aj finančne zabezpečený, pokiaľ si si nenašiel ženu K.. Najskôr vzťahy boli dobré, nakoľko neriešili svadbu a deti, navzájom sa navštevovali, keď prišiel domov, jeho matka s K. spolu sedeli a spolu popíjali. Prvý problém začal, keď riešili svadbu a ako prvej matke neoznámil, že K. požiadala o ruku, dozvedela sa to až tretia, a že na W. to vedeli skôr ako ona. Páčili sa mu W., chcel svadbu na W., mali sme priestory v W. a na to mu matka povedala, že ona rodinu do W. ťahať nebude a zabezpečí, že nikto z rodiny tam ani nepríde. Tak začali riešiť svadbu v X., kde hľadali priestory v kaštieli, kde mala svadbu X., avšak bol tam parket 4x4, pre jeho matku bol malý. Potom mali priestor v U., bola dohodnutá obhliadka, matka povedala, že v sobotu nemôže, lebo ide na chatu. Potom poza ich chrbát vybavila termín, kedy by mohla byť svadba uskutočnená. Napokon sa nezhodli ani na zozname hostí. Potom sa vzťahy udobrili, tak riešili druhý termín svadby, avšak z tých istých dôvodov aj tento bol zrušený, nakoľko sa nezhodli na host'och. Matka stále chcela ako hostí na svadbe ľudí, ktorých on nechcel, preto to bolo opätovne zrušené. Veľa

vecí, ktoré matka hovorila na jeho manželku K. manželke ani nehovoril. Potom sa rozhodli, že bude iba krátka svadba, miesto oznámili tak matke, ako aj otcovi, o čom svedčí obsah sms správ. Keď bola K. tehotná s mal. H., boli nejaké komplikácie, matka to stále riešila, že musí rodiť cisárskym rezom. Aj krstná mama, lekár, všetci sme jej hovorili, že spontánny pôrod je lepší. Stále matka si trvala na svojom, že cisársky rez a že cisárskym rezom rodia aj modelky. Potom minútu po pôrode som urobil fotografiu mal. H. ako šťastný otec, keď bolo ešte v krvi. Poslal ju rodičom, a keď prišiel na návštevu k rodičom, matka s plačom mu oznamovala, že malý nie je v poriadku. Riešila to už aj s krstnou mamou. Hovoril, že lekári povedali, že je v poriadku a ona stále trvala na tom, že nie je v poriadku. Je pravda, že s biologickým otcom si po 30 rokoch pohovoril a ich vzťahy sa zlepšili, ktorému keď takúto udalosť oznámi, napíše iba, že gratuluje. Mama sa potom nonstop e-mailami snažila upozorňovať, ako majú vychovávať maloleté dieťa. Aj otcim bol svedkom toho a pýtal sa kolegyne, či podávanie čajíkov je vhodné, pritom aj pediatrička sa vyjadrila, že pokiaľ je maloletý kojený, čajík nie je potrebné dávať. Avšak matka si neustále trvala na svojom, komentovala ich a už nevedeli, čo robia zle. Takto sa vzťahy narušovali. Preto nechcel s matkou ani tráviť čas. Nebránil otcimovi, avšak tento ich nenavštevoval, lebo nechcel robiť zle poza chrbát svojej manželke, ale od neho žiadali, aby robil zle poza chrbát svojej manželke. Dokonca sa matka vyjadrila, aby sa s K. rozviedol, že aj ona bola rozvedená a dokázala sa postarať o dieťa. Vrchol bolo to, že keď bývali v dvojizbovom byte, ktorý bol určený pre neho, jeho matka chcela od K. platiť nájomné 230 eur. Preto sa vtedy K. odsťahovala aj s malým H. do X., kde jej bolo poskytnuté ubytovanie a on sa odsťahoval ku kamarátovi do U.. Najhoršie to bolo, keď sa mal narodiť mal. Q. Báli sa to aj matke povedať. Otcimovi to povedal skôr, ten to chápal. Povedal mu len toľko, že je debil. Potom, keď to matke oznámili, reagovala neprimerane. Manželke povedala, že je hlúpa krava, ak si to nechá, a že im nedá ani korunu, že sú nezodpovední. Pri tomto bola aj jeho sesternica, ktorá im tiež povedala, že sú nezodpovední a že nebudú mať ani na iPhone pre svoje deti. Proste v ich rodine vždy išlo iba o majetky. Prvé stretnutie u psychologičky zorganizovala mama v X. Boli tam spolu a výsledok bol taký, že sa má odstrihnúť od rodiny, že už je dospelý, na čo jeho mama povedala, že psychologička sa zle vyjadrila, nakoľko ona sama zle vychádza so svojím synom, a preto nie je dobrá. Potom v rámci Volkswagenu mali psychologičku, ktorú navštevoval aj s manželkou K.. Napokon zorganizoval aj sedenie s matkou doma u psychologičky a závery z tohto stretnutia boli rovnaké, že sa má oddeliť od svojej matky, nakoľko už je dospelý a má sa sám o seba postarať. To bol podnet, kedy sa odstrihol od svojej rodiny. Mama sa mu 11 mesiacov vtedy neozvala a vtedy bol najšťastnejší. Nie je pravda, že bránia v stretávaní sa s maloletými deťmi. Mali stretnutie dohodnuté v auguste. Matka sa chcela stretnúť niekde v Z. Tým, že poznajú režim detí, tak navrhli, že doobeda budú v X. a že poobede môžu ísť na ten výlet, kde matka chcela ísť. Nato matka reagovala, že ak to nebude takto, tak ona s tým nesúhlasí a stretnutie nebude. Nakoniec prišla na 2 hodiny doobeda, súhlasil s tým, aby prišiel aj otcim, ale on nechcel prísť a moja matka nikdy nechce ísť sama, tak povedala, že príde s J., ktorý je autista. S tým nesúhlasil, nakoľko videl, že správanie J. nerobí dobre pre jeho deti. Nakoniec prišla mama s J. aj so sesternicou, teda s matkou J.. Boli na prechádzke a s tým, že začali stavať rodinný dom, ukázal mame, kde mali už betónovú platňu vybetónovanú, že tu budú stavať rodinný dom, tu budú vyrastať jeho deti. Mama mu na to povedala, že ju to nezaujíma. Zo strany matky sú na nich už 5 rokov vytvárané psychické tlaky a nerobí to dobre jemu, ani deťom, ani K.. V jednom prípade mu matka, keď mal. H. mal sviatok, mu len telefonicky oznámila, že už so zástupkyňou škôlky hovorila, že nie je problém, aby mu prišla zagratulovať, navštíviť ho v škôlke, len musia dať súhlas. S týmto nesúhlasil a povedal, aby prišla štandardne, keď bude doma. Svoju mamu má stále rád, ale nevie si s ňou vytvoriť vzťah, keď stále hovorí, že ju osočuje na súde, už chce podať na neho aj trestné oznámenie a na skutočnosť, že stavajú dom, mu napísala do e-mailu, že "pat a mat stavia dom". Už si so svojou matkou neviem vytvoriť vzťah. Ostatní členovia rodiny nemajú problém, ako svokra, alebo aj biologický otec. Navrhoval matke, aby prišla na víkend na U. X., avšak matka na U. X. nepríde, pretože pre ňu je to hnoj. Ich vzťahy sú už tak vyhrotené, že sa vyjadril nech "zdochne", aj že je "pi..", ale je mu to už jedno, lebo všetko bolo podmienené iba majetkom. Už sa vyjadril, že pre klud svojich detí a svojej rodiny, nechce ani majetky, nech ho aj vydedí, len aby jeho deti mali pokoj a klud. Pokiaľ ich matka však začne rešpektovať ako rodičov, keď jej povedia, že teraz nie je vhodné stretnúť sa s deťmi, ale poobede a bude to rešpektovať, nemá problém, aby sa toto stretnutie uskutočnilo a priznáva, že chýbajú nám aj O. B. Do budúcnosti by si predstavoval, aby sme fungovali ako bežná rodina, avšak stretnutie nie striktné dané, ale po dohode s nimi, nakoľko deti športujú. Deti sú zdravé a nie je dobré, aby ich matka aj pri tomto stretávaní komandovala, a tiež to stretávanie, aby bolo v ich prítomnosti. Najlepší záujem dieťaťa je podľa jeho názoru ten, že maloleté deti idú za babkou samé a tešia sa na toto stretnutie, a keď jedna známa povedala jeho mame, že ak deti nebudú k nej chcieť ísť, tak matka sa vyjadrila: "ja im kúpim darčeky a pôjdu aj cez plač".

12. Matka maloletých detí pred odvolacím súdom uviedla, že sa nedá ani na všetko reagovať. Pokiaľ bol spomínaný nájom, ktorý od nej navrhovateľka žiadala, tak z tohto dôvodu neodišla z bytu, ale zo psychologických dôvodov, nakoľko to tam už nevládala. Bolo to toxické prostredie. Pokiaľ ide o to, že navrhovateľka navrhovala rozvod ich manželstva, a že urobí všetko pre to, aby sa rozviedli, toto je pravda. Uviedla to pred starými rodičmi manžela. Ohľadne udalostí o svadbe bolo toho povedané dosť. Pokiaľ ide o krst prvého syna, tento bol vykonaný v prítomnosti navrhovateľky a nedopadol dobre. Krsty ďalších dvoch detí boli vykonané bez navrhovateľky, lebo sa rozhodli ich vykonať na W., pričom sa navrhovateľka vyjadrila, že nezúčastní sa krstu na W. K vulgárnym výrazom manžela poukázala na to, že mal príklad od otčima, teda navrhovateľa v rade 2/, ktorý svoju manželku bežne takto nazýva a toho bola účastná, keď boli na chalupe a mal pohárik v rukách. Navrhovateľka podmieňuje stretávanie s maloletými deťmi bez jej prítomnosti. Preto pri jednej návšteve ich nechala samých s manželom, aby boli s deťmi. Boli spolu vonku, a potom jej zavolať manžel, že idú domov, lebo musia malého prebaľiť. Keď prišli nebola doma, ale potom, keď som sa vracala domov, počula krik s tým, že počula ako navrhovateľka povedala, že všetko dá na súd, lebo my to nevládneme. Ja som to asi 5 minút počúvala, potom vstúpila a vkročila do toho, že čo tam robia taký krik. Nato jej manžel povedal, že on nevedel matku zastaviť, a preto to urobila až ona. Nesúhlasia, aby sa vykonávalo stretávanie bez ich prítomnosti a navrhovateľka ju vo všetkých správach označuje ako K. Tým, že jej manžel zo strany svojej matky už dosť toleroval a všetko vyvrcholilo vtedy, keď podala odvolanie proti rozsudku, rozhodli sa, že už nebudú žiadnym spôsobom reagovať. Toto celé nie je o deťoch, je to vzťah medzi jej manželom a jeho matkou. Nevyrovnala sa s tým, že sa oženil, že sa nasťahoval do zapadáka na W. a bez odbornej pomoci sa vzťahy s navrhovateľkou neupravila. Myslí tým odbornú pomoc na strane navrhovateľky. Je ochotná sa zúčastniť aj takýchto sedení aj spolu s navrhovateľkou, ale nesúhlasí s tým, aby sa tohto zúčastňovali deti. Pokiaľ chcela navštíviť maloletého v škôlke, povedali jej, aby prišla kedykoľvek v priebehu týždňa. Myslí, že je tam aj taká esemeska, avšak ona všetko musí autoritatívne riešiť, ako aj ich svadbu. V komunikácii sa nikdy navrhovateľka nepýtala, ako sa majú deti, len kedy môže prísť. Navrhovateľ 2/ bol donútený k tomuto, ale nikdy sa žiadneho stretnutia nezúčastnil a hovorí, že má deti pri srdci. Ako ich má pri srdci, keď boli aj na chalupe v B., nevenoval sa im a tuto pani (prítom poukázala na navrhovateľku v rade 1/) chodila iba so psom. Pokiaľ sa nevyriešia vzťahy medzi nimi, nevie si stretávanie predstaviť.

13. Zástupca kolízneho opatrovníka s poukazom na zlé rodinné vzťahy medzi navrhovateľmi a rodičmi maloletých detí navrhol návrh v celom rozsahu zamietnuť, nakoľko uvedené nie je v záujme maloletých detí, aby boli vystavené týmto konfliktným vzťahom.

14. Podľa § 25 ods. 5 zák.č. 36/2002 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa použijú primerane.

15. Podľa § 116 Občianskeho zákonníka blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne počítavala ako vlastnú ujmu.

16. V prvom rade odvolací súd zdôrazňuje, že nemá pochybnosti o citových väzbách navrhovateľov - starej matky a navrhovateľa v rade 2/ k maloletým deťom, ktorú skutočnosť súd prvej inštancie správne vyhodnotil. Rovnako ani o skutočnosti, že sú spôsobilí zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletých v rozsahu, v akom požadovali úpravu styku s nimi.

17. Výchova dieťaťa musí smerovať k všestrannému rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho nadania a jeho duševných schopností v čo najväčšom rozsahu. Výchova musí pripraviť dieťa na aktívny život v dospelosti v slobodnej spoločnosti a zdôrazňovať rešpekt k rodičom dieťaťa, jeho vlastnú kultúrnu identitu, jazyk a hodnoty a kultúrny pôvod (čl. 29 Dohovoru o právach dieťaťa). Vo všeobecnosti odvolací súd zdieľa názor, že pre zdravý psychický aj fyzický vývoj maloletého dieťaťa je vhodné, aby nadobúdala emocionálne putá k blízkym príbuzným (teda aj starým rodičom), poznala ich názory a životné skúsenosti a chápala tak dôležitosť rodiny ako základného prvku spoločnosti. Zotrvanie v starostlivosti príbuzných generácie starších vo všeobecnosti napomáha rozvoju jeho osobnosti, rovnako utuženie citových väzieb môže napomôcť jeho emocionálnemu rozvoju. V danej veci však odvolací súd dospel k názoru, že pre zdravý psychický a fyzický vývoj maloletých H., L. a Q., stretávanie s navrhovateľmi nie je vhodné, a preto návrh na úpravu stretávania v celom rozsahu zamietol.

18. Odvolací súd konštatuje, že základným právom dieťaťa je žiť v bezpečnom a harmonickom prostredí a byť v starostlivosti svojich rodičov, ktorých zodpovednosť, práva a povinnosti je súd povinný rešpektovať. Maloleté dieťa má právo na zachovanie rodinných väzkov a nesmie byť vystavené svojvoľnému zasahovaniu do svojho súkromného života, do života svojej rodiny, či domova. Rodičia majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa a základným zmyslom ich starostlivosti musí byť pritom záujem dieťaťa; rodičia majú právo usmerňovať dieťa pri výchove a súd je povinný toto ich právo (a zároveň povinnosť) uznávať a rešpektovať (z Dohovoru o právach dieťaťa: čl. 3, 5, 8, 14, 16, 18 a 29). Sú to práve rodičia, ktorí majú rodičovskú zodpovednosť v plnom rozsahu, zodpovedajú za vývoj a výchovu dieťaťa a práve právo rodičov vykonávať starostlivosť o dieťa a vychovávať ho je ústavne chránené (čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, čl. 41 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Rodičia sú teda oprávnení, ale zároveň aj povinní vytvárať dieťaťu zdravé výchovné prostredie, sami zodpovedajú za vhodnosť použitia výchovných metód ako aj to, s kým dieťa prichádza do styku a kto ho ovplyvňuje. Ochranou dieťaťa je nutné v takomto prípade rozumieť aj ochranu harmonického prostredia, v ktorom vyrastá. Pri stanovení stretávania maloletého dieťaťa s ďalšími príbuznými je treba starostlivo zvážiť najlepší záujem dieťaťa, ktorý môže byť oslabený, okrem iného aj z dôvodu existencie napätia, konfliktu či vyhrotených vzťahov medzi rodičmi dieťaťa a ďalšími príbuznými, o ktorých stretávaníach je rozhodované. Základným kritériom pri stanovení styku dieťaťa s ďalšími príbuznými je najlepší záujem dieťaťa a i v dôvodovej správe k Dohovoru o styku s deťmi sa uvádza, že pokiaľ styk so širším príbuzenstvom vedie k rodinnému napätiu, nemusí byť už styk v najlepšom záujme dieťaťa. Právo styku svedčiace ďalším príbuzným dieťaťa nie je na rovnakej úrovni ako právo styku rodičov a tiež pri stanovení styku príbuzných s dieťaťom by mal byť vzatý do úvahy názor rodičov. Preto je nutné starostlivo zvažovať najlepší záujem dieťaťa.

19. V danom prípade je nutné pri hodnotení najlepšieho záujmu maloletých detí - H., L. a Q. zobrať do úvahy napätie a vyhrotené vzťahy medzi navrhovateľmi a rodičmi maloletých detí, ktoré hovoria v neprospech styku maloletých detí s navrhovateľmi, nakoľko je zjavné, že vzniknuté napätie v rodine nie je v ich najlepšom záujme, aj s prihliadnutím na ich vek, aby boli vystavované neustálemu napätiu medzi rodičmi a navrhovateľmi. Bolo preukázané (najmä výsluchom účastníkov konania, ako aj z pripojenej e-mailovej, či SMS komunikácie), že vzťahy medzi rodičmi a navrhovateľmi sú veľmi zlé, komunikácia SMS správami alebo e-mailom sa vyznačovala invektívami, výčitkami a každá strana si presadzovala svoje stanovisko. Počas celého konania pred odvolacím súdom rodičia namietali, že stará matka (navrhovateľka v rade 1/) je direktívna, chcela rozhodovať o všetkých záležitostiach, ktoré sa ich týkali (napr. organizovanie svadby), nerešpektovala ich spôsob výchovy a naopak navrhovateľka v rade 1/ uvedené popierala a prezentovala svoje právo stretávania sa s maloletými deťmi (odmieta prítomnosť rodičov, predovšetkým matky pri stretávaní s deťmi). Z e-mailovej komunikácie z augusta 2022 (kedy súd prvej inštancie prerušil konanie za účelom urovnania vzťahom medzi účastníkmi) vyplýva, že je plná výčitiek čo kto urobil/neurobil, riešenia majetkových pomerov a napokon navrhovateľka 1/ vyzvala otca maloletých detí, aby určil termíny stretnutia: „Prosím ťa napíš mi termíny, kedy sa môžem/môžeme stretnúť s tvojimi deťmi. Napíš viac termínov, aby som si mohla vybrať. Tiež vybav priestor, kde budeme môcť byť spolu s deťmi.“ a opakovane v ďalšom e-maili. Na uvedené otec reagoval oznámením z 13.08.2022: „nakoľko budúci víkend ostávam v X. tak najbližší víkend kedy môžete prísť je 27.28. August alebo keď chcete cez týždeň ale až po 23 auguste. Nakoľko mám dovolenku tak víkend 3.4 september neviem či tu budeme to by som ti dal vedieť bo chceme ísť niekam na výlet.“ Opäť na uvedené reagovala navrhovateľka 1/, že stretnutie by chcela zrealizovať na 90% 28.8.22 a ak „T. nepríde“, tak by prišla s J., J. Zároveň ho vyzvala, aby vybral miesta, ktoré necháva na neho. Keď otec reagoval len všeobecne, že môžu ísť na nejaký výlet a v prípade zlého počasia do nejakého centra, navrhovateľka 1/ ho opäť vyzvala, aby presne napísal „o koľkej, kde a kam, aby sa vedela zariadiť“ a zdôraznila, že „Chceš, aby sme chodili k vám tak sa láskavo staraj a vymýšľaj program“. Následne otec navrhol, že doobeda by mohli byť na záhrade, kde majú pieskovisko, trampolínu, hračky a ukázal by jej domček, ktorý stavajú a potom by mohli dať obed, kým sa deti vyspia a poobede podľa počasia by mohli skočiť buď na vláčik do Vychylovky alebo skákanie aréna v Námestove alebo Žiline alebo Oškerda. Na uvedené reagovala navrhovateľka 1/, aby ju otec detí, teda jej syn prestal komandovať, snáď má právo si vybrať čo chce robiť s deťmi a s kým, s K. (myslí tým matku maloletých detí) nikam nepôjde a ešte napíše, keď sa dohodne s J., ako sa zariadia s jeho programom, alebo vyberú niečo oni. Následne oznámila, že môžu ísť s deťmi okolo 9.00 hod. do Panoramaparku pri Strečne, ale bez K., nech deti nie sú iba na ihrisku, ale nech aj niečo vidia a otec jej odpísal, že pre deti je lepšie keď doobeda budú v „U.“, aby nezaspali v aute cestou zo Žiliny, deti skúsia skôr dať spať a poobede môžu dať Žilinu, čo navrhuje navrhovateľka 1/, s ktorým návrhom však navrhovateľka 1/ v ďalšom e-maili nesúhlasila. Rovnako komunikácia e-mailom a

SMS predložená účastníkmi pred odvolacím súdom sa nesie v duchu výčitiek, presadzovania si svojich názorov a dokonca zo strany navrhovateľky v rade 1/ vyhrážkami trestného stíhania otca maloletých detí.

20. Odvolací súd považuje za preukázané, že medzi účastníkmi sú silno narušené vzťahy, otec maloletých detí, ako syn navrhovateľky 1/ používa voči matke vulgarizmy, navrhovateľka v rade 1/ ako matka otca maloletých detí sa tomuto vyhráža súdmi, trestným stíhaním, riešia majetkové pomery. Pokiaľ sa dohadujú na termíne a mieste stretnutia, ak jedna strana podá návrh, druhá strany s tým nesúhlasí a podá iný návrh a pod. Matka so synom sa 2-krát zúčastnili sedení u psychológa, pričom obaja potvrdili, že im bolo odporúčané za minulosťou urobiť „hrubú čiaru“, avšak z predloženej komunikácie, ako aj počas výsluchu pred odvolacím súdom je zrejmé, že obe strany sa neustále vracajú do minulosti, vytykajú si rôzne skutočnosti z minulosti. Navrhovateľka v rade 1/ odmieta matku maloletých detí. Účastníci nie sú schopní konštruktívneho pozitívneho prístupu, a neuvedomujú si, že takýmto spôsobom komunikácie si navzájom spôsobujú nechut' o obnovenie (reparáciu) vzájomných vzťahov. Tu odvolací súd musí podotknúť, že to bola navrhovateľka v rade 1/, ktorá v auguste 2022 vyzvala otca, aby stanovil čas, miesto a program stretnutia a následne na uvedené reagovala, že otec maloletých detí ju komanduje, má ju akceptovať a že oznámi ako sa s jeho programom zariadi, alebo vyberie niečo sama. Je potrebné si uvedomiť, že vzťahy v rodine sú vzájomne prepojené a nie je možné cielene a vedome selektovať vzťah navrhovateľov k maloletým deťom, bez toho aby do tohto vzťahu neboli zakomponovaní rodičia detí. Rodičia sú najbližšími osobami pre deti, a pokiaľ navrhovateľka 1/ odmieta matku maloletých detí, takéto konanie sa dotýka aj maloletých detí, do harmónie ich prostredia, nakoľko nerozumejú takejto situácii, a to aj vzhľadom na ich vek.

21. V danej veci odvolací súd považuje za veľmi citlivú záležitosť, že vzťah medzi navrhovateľmi a rodičmi detí je vážne narušený a táto okolnosť je veľmi bolestivá pre obe strany. Súd však nie je na to, aby posudzoval, koho zavinením sa tak stalo. Je zrejmé, že navrhovateľka 1/ v minulosti zasahovala do niektorých vecí rodičov (svadba, obava či sa vnúča narodilo zdravé, ako sa o dieťa starať), treba si uvedomiť, že rodič má právo svoj názor vyjadriť, avšak musí zväžiť spôsob akým tak učiní a následne by mal rozhodnutie svojho dospelého dieťaťa rešpektovať a nechať ho prijať zodpovednosť. Na druhej strane otec maloletých detí si musí uvedomiť, že používanie vulgarizmov na adresu svojej matky (za akejkolvek situácie) je neadekvátne, nehodné vzťahu syn - matka. Podľa prastarého pravidla sú deti povinné svojim rodičom prejavovať úctu. Obe strany si musia uvedomiť, aby sa ich vzťahy urovnali, že nemôžu spomínať minulosť, ale ísť len do budúcnosti.

22. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie je nevykonateľný, nakoľko vzájomná dohoda medzi navrhovateľmi a rodičmi nie je možná. Zároveň však dospel k záveru, že nie je v najlepšom záujme maloletých detí upravovať ich stretávanie s navrhovateľmi priamym spôsobom zo strany súdu, nakoľko vzťahy medzi účastníkmi sú tak vážne narušené, že by to narušalo harmóniu prostredia maloletých detí, ktoré v tom vyrastajú. Účastníci nepresvedčili súd spôsobom ich komunikácie, že maloleté deti nebudú zaťahované do konfliktov medzi dospelými, čo aj nevedomým spôsobom. Preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, že návrh navrhovateľov na úpravu stretávania s maloletými deťmi zamietol v celom rozsahu.

23. Odvolací súd sa stotožňuje, že záujmom maloletého dieťaťa je vytvárať si väzby v rámci celej rodiny, teda i so starými rodičmi - navrhovateľmi, avšak nie za situácie, keď z dokazovania vyplynuli špecifikované rizika spojené so stretávaním s navrhovateľmi. K tomu je však nutné podotknúť, že závery tohto rozhodnutia netreba vykladať tak, že aktuálne zaistený najlepší záujem maloletých detí tým bol do budúcnosti daný a nemenný. Rozhodnutie nemôže byť chápané ako vytvorená prekážka akéhokoľvek budúceho spontánneho vývoja smerom k vzájomným bezkonfliktným vzťahom, vrátane vytvorenia skutočných rodinných väzieb. Odvolací súd pripomína účastníkom konania, aby zväžili svoje postoje, snažili sa urovnať vzťahy, začali sa navzájom tolerovať. Rodičia sú svojimi postojmi príkladom pre budúce chovanie svojich detí a práve deťom je nutné pripomínať, že v rodine sa človek musí naučiť odpúšťať a vedome pracovať na obnove narušených vzťahov.

24. O trovách konania rozhodol v zmysle § 396 ods. 1, 2 CSP, aplikujúc ustanovenie § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia upravujúce konanie súdu starostlivosti o maloleté deti ohľadne trov konania, neustanovuje inak. Nejedná sa o prípad upravený v ust. § 53 CMP (určenie rodičovstva a notárske úschovy), a v danom prípade neskúmal okolnosti, na základe ktorých by sa javilo spravodlivé priznať náhradu trov konania

(§ 55 CMP), nakoľko si účastníci konania neuplatnili nárok na náhradu trov konania. Preto rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

25. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

(§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)